

APEL NR 2/26/IX
NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 27 marca 2026 r.

w sprawie przywrócenia możliwości przystąpienia do PES po upływie 5 lat
od zakończenia szkolenia specjalizacyjnego

Naczelna Rada Lekarskiej zwraca się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Ministra Zdrowia i parlamentarzystów o podjęcie inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do zmiany przepisów, tak aby umożliwić przystąpienie do Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego (PES) lekarzom i lekarzom denty stom, którym w wyniku zmian w ustawie o zawodach lekarza i lekarza denty sty wprowadzonych w czasie epidemii COVID-19 upłynął 5-letni okres na zaliczenie PES po zakończeniu szkolenia specjalizacyjnego.

Na mocy ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza denty sty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.z 2020 r. poz. 1291) uchwalonej w okresie epidemii COVID-19, ustawodawca wprowadził pięcioletni limit czasowy na przystąpienie do PES. Uchwalony wówczas art. 16t ust. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza denty sty stanowi, że lekarz, który zakończył szkolenie specjalizacyjne lub uzyskał decyzję o uznaniu dorobku zawodowego za równoważny z realizacją programu specjalizacji, może przystąpić do PES jedynie w terminie 5 lat od daty zakończenia szkolenia lub wydania decyzji. W odniesieniu do osób, które zakończyły szkolenie specjalizacyjne przed wejściem w życie ww. nowelizacji termin 5-letni rozpoczyna się od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od 8 sierpnia 2020 r. Oznacza to, że niezależnie od tego, kiedy faktycznie zakończono szkolenie specjalizacyjne, termin na przystąpienie do PES upłynął 8 sierpnia 2025 r.

Wprowadzenie nowych regulacji prawnych ingerujących w dotychczasowe zasady uzyskiwania tytułu specjalisty stanowi istotną zmianę, która nie została odpowiednio zakomunikowana, a uchwalenie i wejście w życie w czasie epidemii COVID-19 utrudniało lekarzom dostosowanie się do niej.

Zmiana przepisów i brak wcześniejszych informacji ze strony Ministerstwa Zdrowia, doprowadziła do sytuacji, w której część lekarzy i lekarzy dentystów – mimo ukończenia szkolenia specjalizacyjnego – została trwale pozbawiona możliwości uzyskania tytułu specjalisty. W ocenie samorządu lekarskiego sytuacja taka oznacza, że państwo polskie nie wykorzystuje potencjału swoich kadr medycznych. Lekarze, których dotknęła zmiana przepisów, przez szereg lat pracowali samodzielnie, a ich wiedza i praktyczne umiejętności wspierały działanie systemu ochrony zdrowia.

W ocenie samorządu lekarskiego wprowadzenie ograniczenia czasowego możliwości przystąpienia do PES w trybie przepisów przejściowych, dołączonych do bardzo obszernej i skomplikowanej ustawy, budzi wątpliwości co do zgodności z zasadą ochrony praw nabytych oraz zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W szczególności dotyczy to lekarzy, którzy zakończyli szkolenie specjalizacyjne w okresie, kiedy ograniczeń czasowych przystąpienia do PES nie było.

Pozbawienie lekarzy, którzy ukończyli szkolenie specjalizacyjne możliwości przystąpienia do egzaminu PES, jest błędem systemowym i rażąco niesprawiedliwością, zwłaszcza że kwestionowany przepis nie pozwala uwzględnić indywidualnej sytuacji osobistej, zdrowotnej czy rodzinnej.

Naczelna Rada Lekarska zwraca się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Ministra Zdrowia i parlamentarzystów o zgłoszenie inicjatywy legislacyjnej, która pozwoliłaby przystąpić do PES lekarzom i lekarzom dentystom, którzy w dniu wejścia w życie nowelizacji ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, czyli w dniu 8 sierpnia 2020 r., posiadali potwierdzenie zakończenia szkolenia specjalizacyjnego albo decyzję dyrektora CMKP o uznaniu dotychczasowego dorobku naukowego i zawodowego za równoważny ze zrealizowaniem programu modułu specjalistycznego albo modułu jednolitego, albo posiadali decyzję Ministra Zdrowia o uznaniu dotychczasowego dorobku zawodowego i naukowego za równoważny z realizacją programu specjalizacji w nowej dziedzinie medycyny. Naczelna Rada Lekarska proponuje, aby lekarze ci zyskali możliwość przystąpienia do PES dwukrotnie w ciągu 3 lat liczonych od dnia wejścia w życie proponowanych przepisów. Aby uniknąć kolizji przepisów zasadne wydaje się także uchylene przepisu art. 23 pkt. 1 ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz

niektórych innych ustaw, która nakazywała liczyć 5-letni termin na przystąpienie do PES dla danej grupy lekarzy od dnia 8 sierpnia 2020 r.

Samorząd lekarski proponuje wprowadzenie - w ramach najbliższej nowelizacji ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty - przepisów o następującym brzmieniu:

- 1) „*Lekarze i lekarze dentyści, którzy w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 16 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1291, z późn. zm.) posiadali potwierdzenie zakończenia szkolenia specjalizacyjnego, o którym mowa w art. 16r ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. z 2026 r. poz. 37), albo decyzję, o której mowa w art. 16 ust. 7 i 9 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ale nie złożyli z wynikiem pozytywnym Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego, zwanego dalej "PES", mogą przystąpić do PES dwukrotnie w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.*”
- 2) „*W ustawie z dnia 16 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1291, z późn. zm.) w art. 23 uchyla się pkt 1,*”

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski